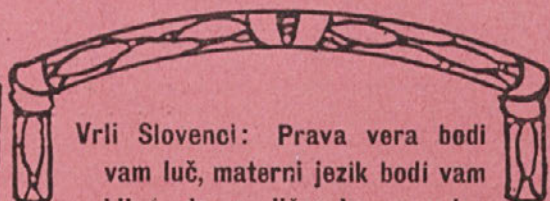

LETO XI.

ZVEZER 10.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Siomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911
CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 10. zvezka:

	Stran	Stran
Pouk.		
Slovenskim vojakom	145	Sv. Martin na Paki 157
Zabava:		Sv. Jurij v Sl. gor. 157
Odpadnik	146	Sv. Vid pri Grobelnem 158
Slovenskemu domu	149	Sv. Peter pri Mariboru 158
Prošnja	149	Zreče 159
Oh kam? Rom. Bende	149	Sv. Križ tik Slatine 159
Spomladni mraz	149	
Lilija	150	Govorniške vaje:
Cebelice	150	Vzgojujemo se 159
		Čas mladosti 159
Razgled po svetu.	150	Poštni predalček. 160
Orli:		
Razlika med Orli in liberalnimi Sokoli	150	
Dekliški vrtec:		
Dobra gospodinja	151	
Nekaj za deklinške zveze	151	
Dišave	153	
Naši oltarčki	153	
Na vsakem vrtu raste plevel	154	
Moreče glivice	154	
Slovenkam	155	
Društveni glasnik:		
Mislinska dolina	156	
Skale pri Velenju	156	
Dramlje	156	
Cirkovce	156	
Marenberg	157	
Trbovlje	157	

Listnica uredništva. Raznim dopisnikom v pojasnilo moramo povedati, da v »društvenem glasniku«, prinašamo le poročila o mladinskih društvih, saj še nam za ta primanjkuje večasi prostora. Zatorej ne moremo sprejeti n. pr. dopisa, kako so v dotični fari obhajali večno molitev, to je sedaj vpeljano v celi škofiji. Če se je kje posebno slovesno to obhajalo, bi se k večjemu lahko poročalo v »Glasnik«. — Druga dopisovalka se je spravila nad dekleta v vasi G. Je res grdo, če so takšna, ampak namen našega lista ni, poročati, kako se kje dekleta s fanti vlačijo in v cerkvi spogledujejo. V takih rečeh tudi urednik ne more soditi, koliko je na čem resnice. Dekleta se n. pr. skregajo med seboj, potem bodo ena drugo črnile v časnikih. Kam pa pridemo! Kaj drugo je, če se v deklinškem vrtcu splošno grajajo slabe lastnosti, ne da bi bil kak kraj naravnost prizadet.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrta leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 12. maja 1911.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudivojims čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrtek od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

„Slov. Kat. izobr. društvo Kres“ v Gradcu

se nahaja sedaj v hiši društva sv. Marte Prokopigasse 12. I. Najbližnji vhod je skozi obok na Herrengasse mimo Glockenspiel-Bazarje. Društveni prostori so odprti vsak večer. Katoliški Slovenci in Slovenke, pristopajte k temu edinemu »Kat. ljudskemu društvu v Gradcu.«

== NAŠ DOM ==

Štev. 10.

V Mariboru, 15. maja 1911.

ΔI. letnik.

Pouk.

Slovenskim vojakom.

Na večih straneh so nabori že dokončani in mnogo naših mladeničev je potrjenih. Z nekakim ponosom vas vidim hoditi ob nedeljah pred cerkvijo z listkom na klobuku, češ: „Cesar nas je vzel!“ Saj ste pa tudi lahko ponosni. Da ste potrjeni, je znak, da ste zdravi, in zdravje je največji zaklad. Dosti dobrega se lahko naučite pri vojaštvu, lahko pa se navzamete (tudi slabih lastnosti, če niste dovolj stanovitni in se ne ravnate po opominih, ki vam jih bodo dajali častniki, če se ne ogibate slabih tovaršij. Še dobrega pol leta, domačinom podaste roko in med vojake!

Gotovo vas bo svarila takrat dobra mamica, svaril dobri oče, da ostanete isti, kakor doslej. Vedno se spominjajte na svoj mili dom, na drage svoje, in ostali bodete v resnici taki, kakor doseščaj. Takoj prve dni se vam bo morda ponudil ta ali oni za „dobrega tovariša“, ki je pa v resnici najslabši. Z ljudmi take vrste ne sklepajte prijateljstva. Dosti dobrih mladeničev, bo med vami, teh se oklenite, tem verujete.

Prišel bo čas, ko bodete smeli iti iz vojašnice. Kam tedaj? Ali naj postopate po mestu, kakor se to vidi tolikrat med vojaštvom, n. pr. v Mariboru na glavnem trgu. Ne, nikakor ne! Dokler je vreme ugodno, ven v naravo, v lepo okolico. Škoda in greh pa je, ako se vsedete v kako zakotno gostilno, kjer se zbirajo razne ženske, ki so na slabem glasu. Ves denar, ki vam ga pošljejo domači in si ga pritr-gajo ti morda od lastnih ust, zapravite tam. Tam se morda vpijanite in si nakopljete bolezen, ki vam utegne škodovati za vse življenje. Kako bi se žalostila dobra mamica, če bi vas vide-la v taki družbi. Ob lepem vremenu

na deželo, a ob slabem? — V mestih, kjer so naši domači polki, je zadosti slovenskih gostiln. Te gostilne so večinoma poštene, v teh imate na razpolago slovenske časopise in pri par čašicah piva imate priliko izvedeti vse novice iz domačih krajev. Ako je v dotičnem mestu sudi kako izobraževalno društvo, vam bodo tudi tam rade volje odprli vrata, in tam najdete pač najlepše razvedrilo. A omeim že na tem mestu, da se v nobenem društvu ne smete vpisati kot udje, dokler ne dokončate vojaške službe. V takih društvih si tudi lahko izposodite knjige. Priporočam vam, da imate „Naš Dom“ ali „Slov. Gospodar“ naročen tudi pri vojaštvu, saj vam tega ne sme in ne more nikdo zabraniti.

V par številkah vam hočem natančno označiti versko in narodno stališče, katero zavzemajte vedno pri vojaštvu. Opomniti vas hočem, kako se ravnati pri prošnjah, pritožbah, v službi itd.

Ako se bodete natančno po vsem ravnali, vam bo vojaški stan v zabavo in hitro vam bodo minila tri leta.

Prva točka službovnika obsega dolžnosti vojaka napram vladarju.

Vojak je dolžan braniti varnost in veljavo domovine. Ljubezen do vladarja in domovine, pokornost, zvestoba in stanovitnost v opravljanju standvskih dolžnosti, zatajevanje samega sebe in mrabrost so tiste, od vojaštva neločljive lastnosti, ki naj bodo dika vsakega vojaka. Da se pa more vojaški poklic izpolnjevati, je treba, da je telo zdravo in krepko. Zato moraš pred vsem skrbeti za zdravje. Vojak se mora pokoriti tudi oblastvom, ki skrbe za javni red, n. pr. policiji, kadar kaj zaukažejo, rade volje pomagati, v kolikor to njegovim predpisom in posebnim ukazom ne nasprotuje.

Zabava.

Odpadnik.

Narodna igra v dveh dejanjih.
Se vrši v nekem malem spodnještajerskem trgu.

O se be:

Jurij, trgovski pomočnik.
Anica, njegova sestra.
Anton Čuk, sosedov pomočnik.
Josip, predsednik mlad. zveze.
Več mladeničev in deklet.

Prvo dejanje.

Narodna kmetska soba. Pred pozno sv. mašo.

1. Prizor.

Anica, Jurij.

Anica: (Pripravljena za odhod v cerkev.) Ali naj te spremljam, Jurij?...
Jurij: (Si zapenja svilnato ovratico, a molči.)

Anica: (Globoko vzdihne s tresočim glasom.) Jurij, ti se sramuješ svoje sestre? Odkar si začel občevati s ptujskim pritepencem in odkar je prišel k sosedovim nov pomočnik, se me ogiblješ in mi na moja vprašanja niti ne odgovarjaš (sklene roki). Oh, prosim te, zapusti vendar tega zakletega sovražnika slovenskega rodu!...

Jurij: (Nevoljno maline z roko.) Pusti me pri miru; kaj me boš učila, ki o vsem tem ničesar ne razumeš. „Štajerca“ mi pa le ne grajaj, kajti on ima prav, če trdi, da bi se vsi Slovenci morali naučiti nemški, ker so sicer preveč zabiti!

Anica: (Užaljena.) Molči, Jurij! Kam si zašel? — Ti zaničuješ torej svoj materni jezik, zaničuješ svojo domovino ter se sramuješ svoje sestre! — O, dobro vem, zakaj naj bi vsi Slovenci znali nemški, ko ni treba. Nam kmetom, ki smo vedno doma, že zadostuje naš slovenski jezik! Pa če tudi kdo zna nemški, zafo ni treba zaničevati svojega materinega jezika.

Jurij: S teboj se ne bom prepiral, pa se ne bom! (Si jezen oblači sukno.)

Anica: Torej ne izdajo moje prošnje ničesar? — Jurij?! — O, saj vem, začajil si svojo mater, ki te je rodila, ter te učila prve besede v milem slovenskem jeziku; in ta slovenski jezik

ti zametuješ ter se oklepaš tujega. Jurij! — Bratec! — Kaj bo s teboj?!

Jurij: (Jezen vstane, potisne klobuk na glavo ter hoče oditi, v tem vstopi Anton Čuk.)

2. Prizor.

Prejšnji, Anton Čuk.

Anton: (Stisne Juriju roko, mu poda par iztisov „Štajerca“ ter pozdravi glasno.) Heil! — Pojdi, prijatelj Jurij, bova šla pogledat, kako v današnji štev. „Štajerc“ fajn obdeluje slovenske mladeniče in dekleta! Ha-ha! (Oba se glasno nasmejeta in odideta.)

3. Prizor.

Anica sama.

Anica: (Sede na stol vsa žalostna.) Oh, — kako je danes žalostno. Kako veselo pa je bilo pred dvema letoma, ko je brat še plamtel za ljubi slovenski rod; ko še ni poznal s sladkimi besedami omamljujočega zapeljiveca. — A sedaj — strašna misel — brat moj — odpadnik! — In kdo je temu kriv? — Ko so bogati trgovci ustanavljali nemčurski list, je bil Jurij ravno pri takem trgovcu-ustanovitelju v službi, in tako se je poprijel tudi njegovega neizkušenega srea ta, naši mili domovini tako sovražen duh. — In na počitnicah se je seznanil s pomočnikom domačega trgovca, s katerim sta potem vsiljevala in ponujala ljudem ta grdi list. Seveda sta pridobila mnogo mladeničev in mož, ki so jima šli na limanice, katerim sta potem skupaj naročala nemško-slovenskega „Štajerca“. Le me dekleta smo se dozdam še nekoliko držale. Shajale smo se večkrat, čitale koristne slovenske knjige in časopise ter sklenile marsikaj za probujo narodne zavesti. Pa tudi mladeniči, ki so ostali zvesti materi Slavi, so se pridno organizirali in ustanavljali mladeniške zveze. (Zasliši se zvonjenje. Anica skoči pokoncu ter pobere knjigo.) Moj Bog, kako sem se zamudila, že zvoní, a jaz se še mudim doma. (Odhiti naglih korakov.)

Zastor pade

4. Prizor.

Soba kakor prej na Aničinem domu. Po pozni sv. maši.

Anica, pozneje Josip.

Anica: (Sedi pri mizi in čita neko knjigo.)

Josip: Dober dan, Anica!

Anica: (Začudena.) Tako pozdravljaš, Josip? Ali si že pozabil, kaj smo sklenili?

Josip: Ne zameri, Anica, hotel sem te le skušati, ali si ostala zvesta našemu pozdravu: „Bog in domovina!“

Anica: (Mu požuga s prstom.) Ti-i porednež, le čakaj, včeraj sem te videla, da si čital „Štajerca“; ali ne veš, da me dekleta ne govorimo s tistim, ki čita ta list? — Ta sklep hočem tudi jaz izpolnjevati! (Se obrne v stran.)

Josip: Nikar se ne šali, Anica! Kako pobalinsko napada sedaj naše duhovnike in naše mladeniške zveze. — Veš, Anica, jaz čitam ta list le zato, da mu znam potem odbiti njegove nesramne napade ter ga tako razkrinkati pred ljudmi. Sicer pa ne svetujem nikomur, da bi ga čital, razun onim, ki znajo brati tudi med vrstami! Škoda za čas.

Anica: Kako čudno zopet govoriš, Josip? — Kaj se to pravi: med vrstami brati?

Josip: (Smehljaje.) To so tisti, ki čitajo laž in obrekovanje, kakršnih se nahaja v „Štajercu“, ter znajo potem iz tega posneti resnico in izprevideti podlost njegove pisave. — Čakaj, Anica, kaj pa je s tvojim bratom? Poprej sem ga videl, da je šel z onim Čukom v gostilno. Škoda fanta, da je zašel tako daleč. On bi našemu narodu lahko mnogo koristil!

Anica: (Globoko vzdihne in si otare solzo.) Molčiva o tem, Josip. — Koliko sem si že prizadevala, da bi se izpreobrnil, pa vse moje prošnje so bile zaman. —

In v krèmo je šel, praviš?

Josip: Da, — pa slišolj o tem, moral bom domov; pridite po večernici v čitalnico; imamo imenitno in veliko zborovanje. Pa naj vas pride v o-

bilnem številu. — Brata pripelji tudi s seboj, veš! —

Anica: Bom, ako bo le hotel iti!!

Josip: Res, velika škoda za Jurija, da se nam je izneveril! — Torej, Anica, „Bog in domovina!“

Anica: „Bog in domovina!“

Josip: Na svidenje! — (Odide.)

5. Prizor.

Anica sama.

Anica: (Hodi po sobi sem ter tje.) Oh, — ko bi Jurij le hotel iti! Ali nje-ga še ni domov, sedaj bi moral biti že vsak čas tukaj. (Sede zopet k mizi, posluša.) Aha, že prihaja, sedaj pa ve-lja pogum. (Jurij vstopi brez pozdrava ter odloži na mizo „Štajerca“ in klobuk.)

6. Prizor.

Anica, Jurij.

Anica: (Stopi pred njega.) Jurij, danes po večernicah je v čitalnici zborovanje. Ali prideš?

Jurij: (Se obrne v stran.) Danes ne utegnem!

Anica: Vsakokrat si bil navzoč, menda vendar ne boš sedaj tako oša-ben, da bi ne šel; tudi Josip, s katerim sta vendar prijatelja, me je pro-sil, naj te povabim. —

Jurij: Ali ti nisem že rekel, da danes ne utegnem, pa mir besedi! Zdaj veš, pri čem si? —

Anica: (Stopi pred njega in povzdigne roke.) Jurij, ako količkaj ljubiš svojo sestro in domovino, pojdi, in če že drugače nočeš, pojdi vsaj radi mene.

Jurij: (Koraka nevoljno po sobi.) No, pa naj bo, pa pridem. (Vzame klobuk ter odide.)

7. Prizor.

Anica sama.

(Maje z glavjo.) Sem pač radovedna, ali pride ali ne? Pa naj bo, da je le obljubil, ali pride, se bom že pre-pričala na zborovanju. (Gre proti vratom.) Sedaj pa se tudi jaz moram nekoliko pripraviti za popoldan. (Vzame knjigo in odide.)

Zastor pade.

Drugo dejanje.

Čitalniška soba, na strani miza in stol, na mizi nekaj knjig in časnikov.

1. Prizor.

Josip, Anica, pozneje Jurij, in več mladeničev ter deklet. (Ko se zastor počasi dviga, stoje vsi pripravljeni ter zapoje:) „Slovenec sem, Slovenec sem.“ (Sredi pesmi vstopi Jurij, iz žepa mu gleda „Štajere“.)

Josip: (Po izpeti pesmi stisne Juriju roko.) Dobrodošel prijatelj!

Jurij: (Zamišljen gleda po sobi, a molči.)

Josip: (Stopi k mizi ter se pripravi za govor.) Cenjeni zborovalci in zborovalke! Sedanji časi so časi organizacij. Vsi stanovi se organizujejo, da lažje napredujejo. Tudi mi mladeniči smo se nedavno združili v mladeniško zvezo. — Ne moremo se sicer hvaliti z ogromnim številom udov, a tukaj velja črnogorski pregovor: „Malo nas je, a smo junaki!“

Mladina si želi družbe, išče zabave. Družbe pa, katere nas vabijo v svojo sredo, so žal, prepogostokrat nepošteno in imajo strup, s katerim si naša mladina zastrupi srce ter zaide v časno in večno propast. Naše mladeniške in deklinške zveze pa nam nudijo izobraževalno in pošteno družbo, zato so se tudi naša dekleta odločila, da si ustanove danes svojo deklinško zvezo. In prav je tako!

Deklinška organizacija je odločilnega pomena za naš slovenski narod, katerega vedno huje napadajo verski in narodni sovražniki. Bil je že skrajni čas, da se je zbudila naša ženska mladež, da prihiti na branik domovini. Najhujša nasprotnika, katerima nikakor ne ugaja naša organizacija, sta „nemčurstvo in liberalizem“. Ta dva naša zakrnjena sovražnika, katera posebno lahko spoznamo po njunih glasilih, kakor ptiča po perju, ter po nemčursko-šnopsarskih in liberalnih listih, nas še ne mislita nehala blatiti in smešiti naših idej ter našega navduševanja. Pa mi se ne ustrašimo tega. Jasno je naše stališče, jasni naši nazori!

Dragi tovariši in tovarišice! Pokažimo s pridnostjo in vstrajnostjo našim protivnikom, kaj zmoremo! Naj si brusijo jezike, kakor hočejo, in če se tudi na glavo postavijo, nič ne de, mi vstrajajmo pri začetem delu, upoštevajoč rek: „Ni uspeha brez žrtev!“

Da bomo pa lažje odbijali napade naših nasprotnikov, prebirajmo marljivo v katoliško-narodnem duhu pisane časnike in knjige. — Torej na delo!

Ljudi moramo navdušiti za naše cilje, in ko jih bodo spoznali, se bo začel narod vzbujati iz spanja. Izprevideli bodo, kam jih vodijo njihovi navidezni prijatelji. — In pahnili bodo te svoje laži-prijatelje od sebe ž njihovim kramarskim, nemčurskim in liberalnim „Štajercem“ vred.

Naša mladeniška in deklinška zveza bo pa le takrat krasno procvitala, da jo bodo stavili drugim v vzgled, če se bodo njeni člani zvesto držali gesla, ki se glasi: „Biti slovenske krvi, biti Slovencu ponos!“

Zdaj pa cenjeni tovariši in tovarišice! Ker smo že govorili o deklinški zvezi, bi jaz predlagal, da si izvolijo dekleta za svojo predsednico vrlo našo tovarišico Anico! Ali ste s tem predlogom zadovoljni?

Vsi: Seveda smo; živela Anica!

Anica: Veseli me, da ste meni, ki pač nisem za to dovolj sposobna, zaupali to čast! Zato se vsem najtopleje zahvaljujem!

Jurij: (Stopi k Josipu.) Dragi, če smem, prosil bi jaz nekoliko za besedo!?

Josip: Prosim posluh, prijatelji; Jurij prosi za besedo!

Jurij: (Stopi k mizi.) Spoštovani udeleženci!

Čudite se menda, kako je to, da sem danes tukaj med vami, jaz, ki ste me dozdaj videli v družbi vaših nasprotnikov. Tudi danes sem prišel semkaj z namenom, da bi pridobil kakega naročnika za „Štajerca“. Toda ko sem danes poslušal tukaj ubrano petje ter ta navdušen govor, mi je prišlo na misel, da jaz nisem na pravem potu. Dalje, ko sem slišal, da ste drago mi sestrico Anico izvolili za vo-

diteljico dekliške zveze, se mi je vzbudil ponos, da imam tako zavedno in rodoljubno sestro. Jaz pa da bi bil še vedno na strani naših narodnih škodljivcev? — Ne, to ni nikakor mogoče. Sklenil sem torej, zopet se povrniti v slovenski tabor! Odslej hočem biti zvest geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Vas pa, dragi, prosim vse za odpuščanje, da sem tako dolgo taval v mračnosti ter pozabljal Boga in tajil narod: zdaj pa vam tukaj slovesno obljubljam, da hočem, kolikor mi bo mogoče, vse popraviti! (Zdaj izvleče par iztisov „Štajerca“ ter reče slovesno:) Torej proč od mene, ti nesramni lažnjivec in obrekovalec, pri meni nimaš več prostora in pristopa (raztrga in potepta časnike). Od tega časa hočem biti zopet vaš, zopet matere Slovenije zvesti sin!!

Vsi: Pravo! — Živijo!

Jurij: (Gre proti Anici.) Anica odpusti! —

Anica: Jurij, — bratec! — (si podasta roke).

Vsi: (Zapojo.)

Naj viharja moč razsaja,
Hraste cepi, skale taja,
Pahe zemlje naj zdrobi;
Vendar kakor siva skala,
Pred viharji trdno stala
Večna bo Slovencev čast!

(Ko izpojo, pade zastor.)

Slovenskemu domu.

Veselje vlada spet v prirodi,
Ker vigred mila spet je tu,
Iz grl pa pesmi nam donijo,
V proslavo Stvarniku Bogu.

Pa tudi tebi, dom slovenski,
Čez dole, griče in goró,
Glas pesmi se razlegaj,
Ki jo Slovenci naj pojó:

Kako si krasen, dom slovenski,
Srce se v prsih nam topi,
Ko gledamo krasoto tvojo.
Ki je Gospod podelil ti.

Zato Slovenci te ljubimo,
Za tebe bije nam srce.

Ti zvesti hočemo ostati,
Slovenski dom, Bog živi te!

Ljubomira.

Prošnja.

Ob gozdu temnem križ stoji,
Na njem Zveličar naš visi.
Ko vodi pot tam mimo me,
Zaproši zmiraj mi srce . . .

»Za narod prosim dragi svoj,
podeli blagoslov mu Tvoj;
podeli mu, da prisveti,
mu zvezda spet, svobodnih dni!«

Dragotin-

Oh kam? . . .

Oh kam, oblaki sivi
čez nebni ocean
bežite vi?
Hitite li
tja v noč temno, al' v dan?

Hitimo neutrudni,
ker tira nas orkan . . .
mi begamo,
mi tavamo
brez ciljev v kraj neznan . . .

Enako vi, brezskrbno
hitite v kraj teman;
in ciljev ni,
in vzorov ni
v vrtincu vaših sanj . . .

In so hiteli v daljo
naprej v neznan pristan . . .
Oh kam pa ti —
domovja cvet
hitiš? — oh kam, oh kam? . . .

Roman Bende-

Spomladni mraz.

1.

Pomlad gleda iz cvetic,
pomlad kliče iz goric.
Pomlad dije iz dreves,
pomlad sijje iz nebes.

Pomlad, tebe se bojim!
Ah, s pogledom solnčnatim
upanje po dne budiš,
v jasni noči pa moriš.

2.

Vse se druži v himno složno:
Cvetke pojejo pobožno,
gozd slovesno pritrkava,
gre v procesiji setev, trava.
Trs za grozdje moli svoje,
ker odvil mu je povoje.

Prisvetlijo zvezde hladne,
slane padejo spomladne.
Kaj je mrtvih v noči taki,
mного več kot v vojski vsaki!
Lahka smrt je v prtu belem,
težka v dimu začrnelcem.

3.

Na solncu jablan nosi
rdečelično cvetje.
Čez noč se slana trosi
in zvije cvetje v smetje.

Škrjanec poje pesmi —
plesalnice po zraku.
Potegne mraz po vesni,
škrjanec pade k tlaku.

A potok gre iz struge,
čez plan šumi k sosedom.
Spet njega in sodruga
pokrije sever z ledom.

Mladenič, ne junači
preveč v mladosti prožni.
Morda te smrt zasači
v spomladi tvoji rožni . . . —g—

Lilija.

«Cvetka, ti dišiš takó
res po balzamóvo,
kar od belega goloba
je obsenčila svetloba
hčerko Davidóvo.

Ko zemljanil je Gospod,
ti si modra deva
se oblekla po nevestno,
šla med množico obcestno
bolj kot kralj kraljéva.

Redko cveteš vedno bolj
ti pod čas novejši.
Vsak te v suši naj zaliva,
vsak te v mrazu naj pokriva,
živel bo srečnejši.

S teboj v rokah bo некоč
Peval zmagoslavje . . .
Angel, ledja nam opaši,
lilijo daj duši naši,
trebi drugo ščavje!¹ —g—

Čebelice.

Šumi in buči v čebelnjaku . . .
In noter in vunkaj hité,
predrage nam znamke krilate . . .
Na klopi pa oče sedé.

»No, letos so močne. Glej, polni
vsi panji so že naokrog . . .
Takole v nedeljo popoldan
ne čutim skrbi in nadlog —

In gledam to lepo življenje:
čebelica modra je stvar,
od nje sem se mnogo naučil,
Zahvaljen, o večni Vladar!«

Brojan.

¹ Ščavje = plevel.

Razgled po svetu.

Srbski kralj Peter je mislil obiskati našega cesarja v Budimpešti. Vse je bilo že dogovorjeno, a naenkrat je bil obisk, oziroma sprejem odpovedan, češ, da je cesar rahlega zdravja. Kmalu nato so pa časniki poročali, da se cesar izvrstno počuti v svojem kraljevskem gradu Gödöllö na Ogrskem. Odpoved ima torej druge vzroke. Kralj Peter ima s krvjo umazane roke, in takega človeka bi naš vladar težko sprejel. — Začnje dni aprila in začetkom majnika so Slovenci iz Ljubljane obiskali Poljake v Krakovem, kjer so bili zelo prijazno sprejeti. Poljaki govorijo nam soroden jezik in imajo v državnem zboru velik vpliv, bilo bi torej za nas dobro, če bi se zblížali Poljaki in Slovenci. — Vse naše politično

življenje se suče sedaj okrog volitev. Le krepko na delo, da zmaga dobra stvar proti liberalnim in nemčurskim sleparjem. — Na Štajerskem so se združili slovenski liberalci s šnopsarskimi štajerejanci. Eni so vredni drugih. — V Albaniji divja še zmiraj vstaja, Turčija se pripravlja proti Črni gori, ker da ta podpira vstaše, tudi v Maroku je položaj zelo kritičen; med Rusijo in Kitajsko je tudi vojska skoraj neizogibna. — Naš prestolonaslednik pojde v kratkem v Petrograd, kar je velikega pomena za našo zunanjo politiko. — Na Ogrskem je umrl 4. t. m. trgovinski minister Hieronymi. — Španski kralj Alfonz je bojda jetičen, njegov sin pa je gluhomutast.

Orli.

Razlika med „Orli“ in liberalnimi „Sokoli“.
Že večkrat smo v „Našem Domu“ omenjali, kako velika razlika je med

vrlimi našimi Orli in med — zajčjimi Sokoli. V orlovskih vrstah živa vera, značajnost, ljubezen do naroda in

materinega jezika ter veselje do pravega napredka; pri Sokolih pa smrdljivi materializem, brezverstvo, brez značajnost in — brez narodnost — brez domovinstvo. Sokoli poznajo delo za narod samo pri polnih čašah. Evo dokaza: V Mariboru so priredili socialni demokratje, kakor običajno vsako leto, 1. maja „rdeči“ dan. Zbirali so se na mariborskem glavnem trgu, vsaka posamezna skupina je imela svoje prapore, vse je bilo rdeče. Cela trojica je izgledala, kakor bi mislila iti pupanov dražit. Še neki maček iz I. nadstropja Badlnove hiše se je norčeval iz socialnih demokratov. Med socialdemokraškimi vrstami smo opazili več slovenskih (!) Sokolov (!!). Eden je nosil celo veliko agitačno tablo. Rde-

ča procesija, ki pa je zelo žalostno izgledala, je šla v Leitersberg, kjer je popivala in v govorih so rdeči generali zabavljali čez „ta črne“, čez vero in vse, kar jim ni ljubo. Torej Sokoli so bili med temi, ki prisegajo na brezdomovinstvo in brezverstvo. Toso vam narodnjaki ti Sokoli!

A poglejmo naše Orle! Skromni sicer, a pošteni so! Redno se udeležujejo telovadnih večerov, pristopajo korporativno vsak mesec k sv. obhajilu, imajo vsako nedeljo redne poučne sestanke, žive vzgledno in držijo svoj orlovski ponos! Razlika med Orli in Sokoli se lahko vsakemu predoči v kratkih besedah: Pri Orlih sveže jutro, pri liberalnih Sokolih temna noč!

Dekliški vrtec.

Dobra gospodinja. Hvala Bogu, pomlad je le že vendar tu. Vesela je je posebno kuharica, ker ž njo tudi izgine enoličnost zimske kuhe. Osobito, kar se tiče prikuh, smo vsi — izvzemši bogatih mestnih prebivalcev — prav na slabem. Repa, zelje, krompir — krompir, zelje, repa, tako gre skoro celo zimo venomer. Novo vzbujena narava pa nam revnim kuharicam obeta boljše čase. Moj namen je namreč v prihodnjih številkah govoriti o okusni pripravi zelenih prikuli. Pred vsem pa nam mora biti stvar sama na razpolago. Igra torej tozadevno naš vrt veliko vlogo, osobito na deželi in v manjših trgih, kjer ni posebnih vrtnarjev, ki nam nudijo vsaki dan vse, česar v kuhinji potrebujemo.

Predno torej začnem s svojimi tozadevnimi recepti, čula bi rada od druge strani nekaj podrobnega o vrtu samem. Pozivljam torej mladenke, naj se redno v vsaki številki „Našega Doma“ v posebnem predalčku oglasažajo kot umne vrtnarice. V premislek bi vam, ljube vrtnarice, priporočala sledeče točke: 1. lega vrta; 2. razdelitev vrta; 3. obdelovanje vrta splošno in v posameznih slučajih; 4. zemlja, gnojenje, škropljenje; 5. umna uporaba vsakega torišča; 6. kateri vrtni pridelki si smejo, oziroma si ne

smejo biti sosednji; 7. praktično menjavanje torišč; 8. Razna semena in vsajenke; 9. Čas in način sejanja in saditve; 10. stanje vrta v posameznih mesecih; 11. Kaj velja glede sadovnjaka in vrtnih cvetlic.

To kratko navodilo naj zadostuje za danes.

Vrtnarice na delo s peresom in motiko, da vas bode vesela

stara kuharica.

Nekaj za dekliške zveze. Neki svež, oživlajoč duh je zavel v zadnjem času v mladinskih vrstah na Spodnjem Štajerskem. Povsod, kamor se ozremo, vidimo novo gibanje, nove ideje. In ni ga menda pojava, ki bi bil za slovenski narod bolj vesel, kakor je ravno mladinsko gibanje.

Eden značilnih izrazov tega gibanja so pač dekliške zveze, ki imajo namen, povzdigniti kmečke mladenke duševno, нравno in gmotno. Čeravno nasprotniki to naravnost taje in nimajo sicer važnejšega dela, kakor čez nas zabavljati in obkladati naše dekliške zveze s tako duhovitimi in fletnimi izrazi, kakoršnih so le oni zmožni, stavijo mnogi v dekliško organizacijo veliko upanja.

Naj podam tukaj nekoliko misli članicam dekliških zvez.

Ni dovolj, da odobravamo ideje dekliške organizacije, ampak treba, da se tudi dejansko ravnamo po njih. In če smo izvoljene v odbor, še ni dosti, da sklenemo: to pa to se naj stori, če pa nimamo resne volje in namena, vse znanje in vse svoje moči žrtvovati v prid dekliške zveze. Od sklepov je tudi treba priti k zasmotrenemu delu. Govori in piše po časnikih se pač mnogo lepega, a od navdušenja do dela je zelo dolga pot. Odbor mora porabiti vse svoje sile, da Zvezino življenje ne zaspi. Vzrok spanja je večinoma odbor s predsednico na čelu. So namreč nekatere mladenke, ki bi bile v dno srca užaljene, če se jih ne bi volilo na častna mesta v Zvezi, kadar pa so izvoljene, ne storijo ničesar v prid Zveze, če pa tu in tam kaj storijo, pa navadno le zato, da se obesi na veliki zvon, da se v javnosti hvalijo. Od začetka, ko se Zveza ustanavlja, se nahaja navadno mnogo takih, ki so grozno navdušene, pozneje pa, ko je treba pristopiti k resnemu delu, se vsaka izgovarja in prikriva svojo lenobo ter zasplost.

Pa še nekaj posebnega manjka mnogokrat v marsikateri dekliški zvezi, namreč sloge in edinosti. Večkrat se nahaja med članicami sovraštvo, ker bi rada imela vsaka vselej in povsod prednost. Če pa to ni mogoče doseči iz raznih vzrokov, nastane prepir. So tudi mladenke, ki same nečejo nikdar nastopiti s kakim govorčkom ali deklamacijo, sovrstnice pa, katere niso tako ohole ter tu in tam na dekliških shodih povedo nekoliko spodbudnih besed, opravljajo brez konca in kraja, tako, da že na vsezašnje noče nobena več nastopiti na shodu radi strupenih jezikov. Iz lastne izkušnje sem prepričana, da tam, kjer bi naj vladala sloga, vlada le prepir. Da taka dekliška zveza bolj životari nego živi, se samo ob sebi razume.

Najčešče pa se opaža prepir med pevkami, ki so tudi navadno Zvezine članice. Par nepremišljenih besed je dovolj, da nastane smrtno sovraštvo. Potem pa tisto nesrečno obrekovanje! Ena obira drugo brez konca in kraja.

Nazadnje pa hočejo biti vse nedolžne ter letajo s svojim opravičevanjem od Ana do Kajfa, hoteč prikriti besede, s katerimi so žalile svoje tovarišice.

Ker sem pa že pri pevkah, dovolite mi, da spregovorim nekoliko še o petju. Vsaka dekliška zveza naj bi imela svoj pevski zbor. Petje vedri duha, povzdiguje in plemeniti srce. Lepo ubrano petje neizrekljivo pomnoži Zvezino življenje. Slovensko ljudstvo, zlasti naša vrla dekleta, kaj rada pojo. Pa je tudi res veselje, sodelovati pri petju. Treba je le vaje. — Pevodja bi naj pa pri učenju petja ne nastopal preostro in pristransko, kajti pevke so navadnotudi občutljive kakor drugi ljudje. — V začetku se naj prične učiti lahke, četeroglasne pesmi. Kako se zjasnijo obrabi pevkam, ko znajo par pesmic lepo zapeti. Ne da se popisati lepota petja močnega in dobro izvežbanega zbora. Kaj so pisali listi takrat, ko so Ljubljanci hodili na Dunaj s svojim pevskim zborom se zahvaljevat za velikodušnost ob času potresa v Ljubljani! Tako milo je donela slovenska pesem, da je Dunajčane, Nemce, kar očarala. Še tedaj Nemci, drugod naši sovražniki, a vendar spoštujejo slovensko petje. Pa tudi pomen pesmi je velik! Petje izredno blaži človeka. Njegovemu vplivu se ne more ustavljati nihče. Lepo petje nadkriljuje vsako godbo. Vse dekliške zveze naj torej v svoj delokrog med prve točke uvrste tudi petje. Zagotavljam vas, da bo postalo Zvezino delovanje tako živahno in prijetno, da boste komaj čakale zopetnega sestanka! Petje je prevažen činitelj za narodovo probujo. Slovenska pesem sega bolj k sreči našega ljudstva.

Grmi pesem krasna, dvigaj nam srce, zvoni pesem glasna, čez doli gore!

Sestrice drage! Bodimo odslej složne in edine v dekliških zvezah in pevskih zborih. Delujmo skupno in vzajemno za lastno in narodovo srečo. Naše delovanje naj bo nadalje nesebično. Nikdar ne gledati na to, koliko imamo od svojega truda in dela dobička ali izgube; tudi to nas ne sme motiti, če nas kdo hvali ali graja. Kori-

stolovk ne potrebujemo v naši organizaciji! Bodimo pa tudi vstrajne. Dekleta so večkrat kakor slama, ki se hitro vžge, pa kmalu ni ognja več. To je neznačajno. Take pa me nočemo biti, torej nam ne preostaja drugega, kakor da se krepko lotimo dela same pri sebi. In da bi tozadevno naše delo bilo uspešno, v to pomozi Bog in moč naših deklet.

Sesterski pozdrav!

Ognjeslava.

Dišave. Ko sem prebirala zadnji „Naš Dom“, sem si mislila, veliko lepega in poučljivega so nam že napisala slovenska dekleta v „Naš Dom“, a ene napake le ne znajdejo in je zelo razširjena po mestih, a tudi na deželo se je vtihotapila. Ta dopis je namenjen se je bolj za mestna dekleta, služkinje, ki so tudi slovenska kmečka dekleta, pa tudi dekletom na deželi ne bo v škodo. Ta napaka deklet je tako imenovana dišava ali parfem, ki žene dekleta k gizdavosti in napuhu. Tako dekle, ki se parfumira, si veliko domišljuje o sebi, v svojih očeh je veliko več od drugih. Ta dišava je tako nepotrebna na svetu, kakor greh. Človeku postaja slabo, ako mora biti v navzočnosti takih oseb. Verjamite dekleta, da resnično ponižno, pobožno in pametno dekle ne bo nikdar in nikoli rabilo ne kupovalo dišav, sploh ne mislilo na to, rajši bo skrbelo, da bo drugače snažno. Bi tudi ne bila nobena varčnost to, ki se je dekletom že tolikokrat priporočala. Sedaj bo pa ena ali druga rekla, kaj le ta ve in brbra, ako dobim zastonj, zakaj bi ne rabila, naš trgovec mi je podaril, zakaj bi ne vzela. Veš, kaj bi jaz naredila v takem slučaju. Zahvalila bi se mu ter odklonila dar, češ, imej sam to neumnost. Vedi, da v drugič te ne bo silil s takimi rečmi; ako misli, naj ti da kaj praktičnega, kar lahko rabiš. — Torej slovensko dekle, ogiblji se gizdavosti v vseh rečeh, ker ti nobene časti ne prinese, ampak si v posmeh drugim. — Tisto dekle iz Vipavske doline bodi pozdravljeno za pametno misel za narodno nošo, teh misli je tudi tista, ki za parfem ne mara.

Naši oltarčki. Nedelja je, zadnji dan v mesecu aprilu, solnce in dež se vrstita po zeleni naravi. Kakor pravi biseri se svetijo vodene kapljice, viseče od mladega, se razvijajočega listja na drevju. Ptice se pa ne zmenijo za padajoči dež, temveč žgolijo brez nahanja na pomlajenih drevesih, in danes se mi je zdelo, da je njihov glas tako čaroben, tako mil, da naravnost povzdigne človeško srce k nebesom. Spomnila sem se, da je to pač prihajajočemu majniku v pozdrav. O kako ginljiv pozdrav! Z jutrajšnjim dnevom se začno Marijini dnevi, kolika radost za njene častilce! Marija prihaja v cvetočo naravo, katera jej razgrinja svojo najlepše pisano haljico po gorah in dolinah, nebroj cvetlic odpira svoje duhteče čašice v Njen pozdrav; ko zapiše lahen vetrič, priklanjajo se in priklanjajo Kraljici maja.

Vse jo pozdravlja, kaj pa ti čakaš, srčece moje, kaj ji pa dala letos boš ti? Ta misel, to vprašanje me je vzdramilo iz občudovanja pozdravljajoče narave. Pa saj vem, da je Mariji najbolj všeč ponižno, pobožno in njej vdanost srce, a vendar jej hočemo izkazati tudi neko zunanjo čast, in s čim? Oltarček jej bom napravila, in sicer takoj. Postavila sem za steno majhno, visoko mizico, belo jo do tal pogrnila, na njo sem postavila na vzvišeni prostor Marijino podobo, katero zagrinja ob straneh z vencem beli pajčolan; na vsako stran sem postavila dve sveči, kateri bodem prižgala pri večernih molitvah. Sedaj pa še nečesa manjka, namreč: cvetlic, tudi teh imam kmalu nabranih, napravim tri šopke; prvi naj pomenja vročo ljubezen, drugi otroško udanost in tretji trdno zaupanje, ki sem ga stavila in ga stavim na Marijo. Sedaj sem gotova; naj ti dopade, o Marija, ta moj revni oltarček, ubožen je sicer, a ne glej toliko na delo kot na srce, katero ti pač želi postaviti najlepšega in najkрасnejšega, kar jih je na svetu, ko bi mi bilo mogoče. Vprašala sem mater, če jim ugaja ta oltarček, pa seveda so mi pritrdili še z nekaterimi opombami, tudi oče so prikimali, da je lepo. Po ve-

černi molitvi in hišnem opraviilu pa se vsedem ravno nasproti Marijine podobice, zamislila sem se globoko... mislila sem tudi na drage sestrice po širnej Sloveniji. Bog vedi, ali so napravile Marijine oltarčke ali ne, tako in enako sem mislila, kakor vidite, sledi iz teh misli vprašanje: Dekleta, ali imate oltarčke? Pa sama si lahko odgovorim, saj vem, da ste mnogo pridnejše od mene in da ste gotovo tudi napravile veliko lepše in krasnejše oltarčke na čast Mariji, nego je moj, katerega si lahko predočite, ko ste prebrale njegov popis. Meni ugaja že zato, ker je postavljen na čast Mariji in pa — ker je moj. Mladenke, Slovenke, kaj ne da ljubite Marijo? Skrbimo, da bodo najlepši in najbolj dopadljivi oltarčki za Marijo naša srca, napravljajmo jej posebno ta mesec obilno veselja z vzornim življenjem, lepim vedenjem in dobrimi deli. Ona nam bode potem tudi prva pomoč pri naših narodnih podjetjih. Ona nam bode dajala srčnost, da se bodemo hrabro bojevale s krutim zmajem v človeški podobi. Ona nas bode podpirala, da bodemo ostale trdne kot skala v sv. veri, in ona nam bode tudi enkrat po prestanih bojih življenja položila venec zmage na naše glave. Zatorej

Dokler majnik krasni sija,
Nežne šmarnice cveto,
Misel naša naj Marija
V zori in o mraku bo!

N. P.

Na vsakem vrtu raste plevel. Že v raju je Bog napovedal, da bode v kazen za greh rodila zemlja trnje in osat. S plevelom se ima boriti poljedelec in vrtnar; oba bi vedela pripovedovati, kako nadležno jima je to vsiljivo rastlinje. Niti enega vrta bi ne našli brez te nadloge.

Drage mi! Tudi pri nas, v naših društvih se najde marsikak plevel, katerega pa moramo z vso resnobo odstraniti. Tak plevel so nekatera dekleta, ki imajo na obleki našito kakor kak „betlehem“, ter tako našemljena pridejo v cerkev in se ozirajo kakor da kor da bi prišle v gledališče, pa ne k službi božji.

Ne boste mi zamerile, če vam povem slučaj, katerega sem videla sama. — Prišlo je iz priproste kmečke hiše meni dobro znano dekletu k popoldanskemu blagoslovu, tako našopirjeno, da so fantje in dekleta v cerkvi s pristom kazali na njo, se smejali in uganjali raznovrstne šale. Pokleknila je le na eno koleno pred Najsvetejšim. Nespodobno je za fanta, velike bolj za dekletu, če kleči na enem kolenu.

Veliko se piše in bere, čeč. duhovščina pridiguje, kako se moramo pošteno vesti vsepovsod, posebno pa pred Najsvetejšim, a žalibog, mladina ne uboga. Seveda, ko bi čitale vse mladenke „Naš Dom“ in „Bogoljub“, potem upam, da bi se začelo pošteno obnašanje. Zato vam, preljuba dekletu, pred vsem priporočam, naročite si naš cenjeni list in ga tudi marljivo čitajte, ker ta list vas gotovo pripelje do poštenega vedenja. V peč pa s „Štajercem“, ki blati vse, kar je poštenega! — A ker je vsled izvirnega greha nagnjeno vsako srce k hudemu, poganja v vsakem poleg dobrega tudi slabo seme; tu manj, tam več, tu hitreje, tam počasneje. Gorje sreč, če nima modrega in pridnega vrtnarja, ki bi pravočasno zatiral pogubonosni plevel. Posebno pa ne smemo pozabiti, da je najugodnejši čas pletve v mladosti, ko ima še majhne korenine. Izkušnja modrih plevic pa priča, da se le takrat odstrani, če ga izrujemo s korenino!

Moreče glivice (bakterije). Radovedna sem, kako ste kaj obhajale vstajenje Gospodovo na Štajerskem. Vem pa tudi, da vas mika zvedeti, kako sem se imela jaz tukaj na Gorenjskem. Torej vam bom pa jaz svoje dosedanje doživljanje na kratko imenovala, nekaj žalostnih, nekaj pa tudi veselih.

Kakor sem vam večkrat priporočala v Dekliškem vrteu ponižnost, a obenem pa neustrašenost, vam pač ne hodem danes te točke več razlagala. Pač pa pride še pri drugi priliki na vrsto!

Pojdimo torej sedaj enkrat k drugi točki, in sicer k stvarim, ki sem jo imenovala zgoraj, to je: O morečih glivicah.

Bilo je na veliko pondeljek, ko pride k meni v prodajalno star mož, res prava gorenjska korenina; rad bi pil žganje, ali smolo je imel, nisem mu mogla izpolniti njegove želje. Vendar pa še ni šel, ampak začel je pripovedovati, kako dolgo že ni bil pri sveti spovedi. „Rad bi šel,“ pravi, „ali bojim se domačega g. župnika, kaj bi mi rekli.“ Začnem ga prigovarjati z lepo, da naj gre, in res me je ubogal! Ko je vse lepo opravil, pride zopet k meni ter mi jame pripovedovati, da se čuti čisto prerojenega. „Zdi se mi, da tehtam samo tri kile,“ mi je ponavljal venomer.

Vidite, sestrice drage, to so bile moreče glivice, ki mu niso dale nikdar miru ne po dnevi ne po noči. Šel je in čist je bil! Kaka tolažba! Čeprav sem na Gorenjskem še-le malo časa, a dostikrat sem že imela priliko, opazovati ljudstvo. Pač moram sporočiti, mile sestrice, veselo novico, da so se tudi tukajšnje mladenke začele zelo zanimati za izobrazbo in društva. Čeprav dosedaj še ni bilo tukaj nobenega društvenega gibanja, vendar vam moram povedati, da tudi tukajšnje mladenke nočejo zaostati, zakaj v kratkem ustanovimo dekliško zvezo, ki bo imela krasen namen, zatreti in iztrgati iz srca slovenskih mladenk vse moreče glivice, vso nečistost in napuh, a na njih mesto zasaditi v naša mlada, neizkušena srca angeljsko nedolžnost in ponižnost.

Mile mladenke-sestrice! Kaj nam koristi vsa nečimurnost sveta, ako je naše delovanje brezuspešno brez vsakega pravega namena, ako nimamo dovolj poguma, da dobro začeto delo dokončamo. Li moramo biti potem prepričane, da je obrodilo naše delovanje dober sad? Tudi me, čeprav se ne pretaka po naših žilah moška kri, moramo biti pogumne, korajžne, da ne omagamo, ne smemo čakati časa, da nas vjame sovražnik v past, kajti potem je prepozno.

Takrat še-le začnejo moreče glivice opravljati svoje delo, ko že ni več rešilve! To peče in grize, da ni konca ne kraja.

Pa naj za danes zadestuje. Moja želja pa je, da se o tem še v kratkem malo bolj obširno pogovorimo. Dal lju-bi Bog slovenskim mladenkam poguma in kreposti v dobrih straneh.

Če se bomo ravnale po Marijinem zgledu, tudi te moreče glivice ne bodo imele oblasti do našega srca. O tem je za trdno prepričana

vaša sestra
Pepca S.

Slovenkam.

Rod za rodom krepko vstaja,
za obstanek bije boj,
za svetinje rodne tudi
se bojuje narod moj.

V borbi tej možje, mladenči
hrabro se za dom boré,
njih nevstrašne bojne vrste
dan za dnevom se množé.

Kdo-li so borilci novi?
Vpraša radovedno svet.
Me slovenske smo mladenke,
strah nas ni sovražnih čet.

Me mladenke, z nami žene,
čvrsto stopamo na plan,
da domovju prej napoči
zmage in svobode dan.

Kako ne bi se borile
tudi me za sveti dom,
ko ga tlači neprijatelj,
ko besni sovražni grom?

Saj nam v prsah krepko bije
za Slovenijo srce,
in ljubezni domovinske
cvetna lica nam žaré.

Vse rodila, vse vzgojila
je slovenska mati nas,
nje čednosti, nje lepote
naš ponos so, naš so kras.

Lica venča nam nedolžnost
čist iz očij seva žar,
jezik govori in poje
matere najslajši dar.

Sladko materno besedo,
ljubki naš domači glas
hočemo gojiti vedno,
brantí ga vsaki čas.

Pridi stiska, neprijatelj,
še vihar močan takó,
zveste Bogu, domovini
vse ohrani naš nebo!

Bog nam živi domovino,
srečno ji bodočnost daj,
s svojo roso vedri, krepki
mili naš slovenski raj! Ciriljev.

Društveni glasnik.

Mislinska dolina. Vse se probuja, kliče in vabi: »Mladina na dan, združuj in organiziraj se«. Posebno velja ta klic nam mladencem, ki že dolgo spimo v narodnem oziru. Ali nas tudi spomlad ne bo zbudila? Ne bomo napačno ponižne in sramežljive, temveč le pogumne in vstrajne. Združujmo se, zakaj v združenju je moč. Delajmo posebno na to, da se k malu ustanovi v slovenjegraškem okraju dekliška zveza, k temu pomozí Bog in Marija ter sreča junaška.

Skale pri Velenju. Prišla bo spomlad, včakal bi jo rad, tako poje stara narodna slovenska pesem. Tako si mislimo tudi pri nas, ko se je umaknila dolgočasna starka zima in nastopila prelepa spomlad, katero je vsakdo z veseljem pričakoval. Mladina, treba je tudi pri nas začeti vstajati in delati ter se poprijeti dela izobrazbe. Mladeniči, mladenke, treba nam je napeti sedaj vse moči, da napredujemo v potu izobrazbe in omike med slovenskim ljudstvom. Treba je delati na to, da čim prej postavimo Društveni dom, ker je za naše razmere vsestransko neobhodno potreben. Želeti je in potrebno bi bilo, ko bi se tudi dekleta vrlo poprijele dela izobrazbe v našem društvu, ker le v združenju je moč. Zelo potrebno in koristno bi bilo, ko bi se nekdanja tukajšnja vrla dekliška zveza zopet oživila, ter delala naprej, kakor je v začetku, vsaj imamo sedaj zopet prostor. Tudi pri fantih je potrebno kakšnega odseka, da bi lažje potem tudi kaj dosegli in storili, kajti le tedaj bi se začelo naše društveno življenje zopet gibati in mi mladi bi le tedaj lahko šli zmirnim in veselim srcem naprej pod slovensko krščansko narodno zastavo. Treba je torej tudi, da si mladeniči ustanovijo mladeniško zvezo. Žalostno bi bilo, ko bi pri nas vedno spali, ker imamo tudi voditelje, da bi se naše delo lahko pomnožilo in vrlo krepko napredovalo. Nekatere tukajšnje Marijine mladenke se res zanimajo za izobrazbo, ker so začele se poprijemati tudi tamburic pod vodstvom našega vrlega za vse dobro vnetega mladeniča Jožefa Plazla, ki se prav vrlo in vneto trudi za prospah tamburaškega odseka. Treba bi pa pri nas bilo, tudi večkrat kakšnih poučnih predavanj n. pr. o gospodarskih zadevah, o gospodinjstvu, o poljedelstvu, o delavstvu i. t. d., le tedaj bi se naša mladina res kaj naučila, ter potem bolj zanimala za društveno življenje. Torej je treba v društvu več moči, ne sme se vse na enega zavleči, treba je skupno delati, drug drugemu pomagati. Mladeniči, mladenke, pogumno naprej, delo in trud, pa naj nam Bog blagoslovi!

Škalski mladenič.

Dramlje! Predragi »Naš Dom«, začudeno boš gledal nas nepoznane drameljske mladeniče, ki se resnično nismo nikdar drznili spregovoriti par besed s teboj. Veselja mi igra srce, ko prebiram v Našem dvmu o dekliških in mladeniških zvezah, sploh o mladinskem gibanju. Res veselje lahko navdaja vsakega dobro mislečega mladeniča in mladenko, ko vidi, kako

se giblje mladina pod praporom katoliške organizacije. Po vseh naših sosednih farah ima mladina zveze in orle. Le o nas ni sluha ne duha. Sem naročnik Našega doma že letos tretje leto. Zares z vročim hrepenenjem ga vsakokrat odprem, ali vsakokrat me v srce zaboli, da pr nas ni te prepotrebne organizacije in izobrazbe, za katero bi hotel dati vse. Naši rajni očetje in pradedje so zgradili štiri krasne cerkve, zakaj pa bi mi ne mogli ničesar storiti v čast Bogu in v blagor domovini? Imamo sicer bralno društvo, ki pa nemara povsod bolj deluje kot pri nas. Pa saj bralno društvo že imajo itak povsod. Kako lepo bi bilo, ko bi tudi pri nas stopal mladeniči in mladenke pod praporom katoliške organizacije ter se potegovali za vero in dom. Prosimo svoje dušne pastirje, da nam pomaga k temu, in mi jim hočemo ostati hvaležni drameljski fantje. Prosimo Vas, gospod urednik, pridite in nas malo vzdromite, če ne ustmeno pa vsaj pismeno. Zveza in orle morata biti pri nas, prej ne bomo mirovali. Bodimo do kraja stanovitni, ker le takrat bomo dosegli uspehe.

Dostavek uredništva: Kakor smo zvedeli, se bo drameljski mladini kmalu izpolnila želja.

Cirkovce. Dovolite, g. urednik, mali prostorček v Našem Dvmu za dopis iz Cirkovec iz peresa pripraste in neizobražene mladenke. Za izobrazbo še pri nas dekleta malo znamo. Marijina družba nam žalibog premalo napreduje in dekliške zveze še tudi nimamo, pa kar Vam še hočem dalje tožiti, saj lahko iz tega razumete, da je slaba z nami. Pa upamo, da se bo vse zboljšalo, ko bo izgotovljeno novo župnišče, potem bomo tudi me dekleta dobile svoj prostor, kjer se bomo lahko pogovarjale o marsičem. In prečastiti gospod župnik so nam že tudi obljubili, da nam bodo ustanovili dekliško zvezo, katero že z veseljem pričakujemo. Vas predrage cirkovske mladenke pa prosim, da bi pridno čitale Naš Dom, da se boste prepričale, kako po drugih župnijah neumorno delujejo za Boga in Marijo in milo našo slovensko domovino. Tudi me sklenimo, da bomo sledile za njimi v obilnem številu, brž ko bo mogoče. Čas bi že bil, da bi se tudi me enkrat vzdramile iz dolgega spanja in začele delovati po vzgledu svojih tovaršic. Otrsimo se enkrat napačnega strahu pred našimi nasprotniki, katerih ne manjka nikjer, tudi pri nas ne. Z božjo pomočjo in Marijino priprošnjo bomo lahko vse premagale. Ali bi ne bila srečna, če bi me, ki smo pri poljskem delu prve, bile pri narodnem zadnje? Torej dekleta! Nekoliko več poguma in odločne volje je treba, potem pa ne bo mogel nihče reči, da se vse giblje in živi, le cirkovška mladina še dremlje in spi. Ne in ne, tako ne bo več, na boljše se mora obrniti, tako naj sklene vsaka pri sebi. Zatorej kličem vsem cirko škim mladenkam: na veselo svidenje! kadar nas bodo poklicali k dekliški zvezi. Da si pa g. urednik ne boste mislili, da smo Cirkovljani čisto zadnji, Vam še h koncu omenim, da smo lahko ponosni.

ker imamo krasno novo cerkev, novo šolsko poslopje in novo župnišče, kaj ne? to je pa tudi nekaj, kar ni v vsaki župniji. Svoj dopis pa končam s klicem: Cirkovške hčerke Marjine: Za svojo večno srečo se krepko vopisujmo, pod zastavo Marijino junaško delujmo!

Cirkovška mladenka A. D.

Marenberg. Iz raznih krajev naše mile slovenske domovine prinašaš, dragi »Naš Dom«, poročila o mladeniškem in dekliškem gibanju, kako se prirejajo društveni shodi, ustanavljajo društva in zveze in sploh o mladinskem gibanju. Sprejmi torej tudi od nas par skromnih vrstic, ter sporoči našim dragim sosedom, da mi ne spimo, ampak vrlo napredujemo. Že dolgo smo si želeli, da bi se tudi pri nas ustanovilo kako društvo ali dekl. zveza. Sedaj šele so se nam izpolnile naše najiskrenejše želje, ko smo si v nedeljo dne 23. aprila na prijaznem hribu sv. Janeza pod vodstvom našega vrlega, prečastitega gospoda kaplana Fr. Skof-a ustanovile odsek »dekliško zvezo«. Prav navdušeno sta nam govorila: velečastiti gosp. prof. dr. J. Hohnjec, ter državni poslanec dr. K. Verstovšek iz Maribora. Udeležilo se je shoda precejšnje število mladenk, pristopilo jih je sedaj okoli 40. Ni veliko, pa za našo župnijo, kjer je že tako večidel vse pomemčurjeno, častno število. Pa mnogo še je takih slovenskih mladenk, ki bi še lahko pri naši zvezi sodelovale, pa so tako nekam zapane. Dekleta! Ne dajte se smešiti, ampak pristopite prav mnogoštevilno k tej prekoristni zvezi, videle boste da vam ne bode žal. — Sedaj pa bomo videli, kako bo kaj z našimi mesečnimi poučnimi sestanki in potem ti bodemo, dragi »Naš Dom«, še tudi to poročali. Dal Bog mladi zvezi obilno uspeha.

Trbovlje. Da naše »rdeče« Trbovlje res vstajajo, je pokazal ženski shod, ki se je vršil v nedeljo dne 30. aprila. Kmalu po večernih je bila dvorana našega Društvenega doma polna vrlih trboveljskih Slovenk: mladenk in žen. Zborovanje, ki je imelo namen znova oživiti in povzdigniti lepo se razvijajočo organizacijo, je otvoril č. g. Pečnak.

Odposlanka S. K. S. Z. voditeljica Z. S. D. Anica Krenova iz Št. Ilja v Šl. gor. je v krasnem govoru označila važnost ženskega vprašanja ter je govorila o predmetu: »Ženska v javnem življenju«. Govornica je stvarno dokazovala, da je dandanes potrebno, da se tudi slovenske žene in mladenke zanimajo za razne volitve, da sodelujejo v društvih i. t. d. Svoj govor je končala s klicem: »Bog in zaščitnica naša pa naj blagoslovita naš trud in delo naše!« — Za njo je nastopila naša vrla Cukjati Leopoldina, ki je navduševalno govorila o raznih važnih zadevah ženske organizacije. — Kurnik Angela, ki se je udeležila teharskega tečaja, je govorila o vzgoji cvetic. — Govornik iz Maribora je govoril posebej o ženski volilni pravici z vzgledi iz drugih dežel. Omenjal je žalostne prizore iz ljubljanskih občinskih volitev, pri katerih so socialni demokratje in brezverski liberalci — nazadnjaki ostudno napadali krščanske žene in

mladenke, posebno redovnice, ki so izvrževale svojo volilno pravico in dolžnost. — Podpredsednica Z. S. D. Marija Dreo iz Petrovč je v navdušenom govoru klicala Trboveljčanke k združitvi in versko narodnemu napredu. — G. Zupan je govoril o zavednosti in junaštvu Slovenk. — Č. g. Pečnak omenja važne določbe novega družtvenega zakona, ki določa, da smejo biti odslej ženske članice tudi političnih društev. — Naše Trboveljčanke so zavedne in inteligentne. Posamezne govore so spremljale z navdušenimi medklci in odobravanjem. V naše Trbovlje je zanesel ta, nad vse lepo uspeli shod novih misli, novih moči za uspešno naše delo. Našim organizacijam bi priporočali, da prirejajo enake večje skupne ženske shode po vseh večjih krajih. Pojdimo vedno naprej!

Sv. Martin na Paki. Ravno kar sem prebirala dragi meni Naš Dom, kar zapazim na zadnji strani Uredniški pogovor: Enega srca in ene misli. Z zanimanjem prebiram te vrstice, ki me jako razveselijo, da je g. urednik še tako zadovoljen z nami. Tudi to me je prav zanimalo, ker nas je tako lepó bodril naj se prav pridno oglašamo iz vseh krajev z dopisi, ter nas obenem opozarja, da od nekd še ni bilo prav nič slišati o mladinskem gibanju; kakor da bi tam, fantje in dekleta, okameneli. Ravno te vrstice veljajo prav nam, paškim dekletom in fantom. Kako radi in z veselimi srcem bi sporočali o lepem in živahnem gibanju paške mladine! Ali žal pri nas še nimamo ustanovljene ne Dekliške in ne Mladeniške zveze, čeravno je tukaj lepo število deklet, ki bi bile sposobne za to prelepo in velevažno delo. Več poguma nam bi bilo treba in mislim, da bi se tudi tukaj dalo kaj napraviti. Za to pa kličem vsem dobrim, napredujočim Zvezam: le veselo naprej! In kadar se vzdramimo tudi me paška dekleta, tedaj tudi mi pohitimo radostnega srca za vami.

Mladenka iz Paške Župnije.

Sv. Jurij v Slov. gor. Deževno vreme, katero onemogočuje delo po polju in travnikih, mi daje priložnost, da sestavim par vrstic za dragi »Naš Dom.« Iz poročila naše mladeniške zveze, katero je priobčil Naš Dom že na svojem mestu, smo sprevideli, kako uspešno, kako izborno je delovala naša zveza prvo leto svojega obstanka. Da so k temu največ pripomogli č. g. duhovni voditelj, mi ni treba posebej omenjati. Pač pa jim bodi za njih trud in delo, ki so ga v tako obilni meri žrtvovali za nas mladenice, na tem mestu izrečena najpristrčnejša hvala. Bog nam ohrani še mnogo let vrlega našega duhovnega g. voditelja. Mladiči! kaj pa letos? Tudi letos hočemo in moramo naprej, naprej do zmag, do ciljev in vzorov, za katerimi stremimo. Sicer prvi oziroma drugi naš sestanek dne 5. sušca ni bil v tolikem številu obiskan kakor bi bilo želeli, toda zaradi — tega nismo in ne bomo obupali. Kakor sigetski junaki, katerih je bila peščica napram Turkom, se hočemo boriti za naše najdražje verske in narodne svetinjje. A vendar Vas v prašam, mladeniči, zlasti Vas sinovi

nglednih rođoljubnih mož: Kje so Vaša pota med urami naših sestankov. Zakaj tako redko posečate naše mlade shode? Ali se mar bojite zaničevanja slabih tovarišev? Pogumno in junaško stojte v naših vrstah, pridno obiskujte naše shode in ne dajte se voditi od ničvrednih, izprijenih tovarišev. Le s tem se bodele pokazali vredne sinove svojih poštenih slovenskih očetov. Bližajo se državnoborske volitve. Upam, da bodele volilci, člani naše ml. zveze, z veseljem storili svojo volilno dolžnost. Mi drugi pa, ki še nimamo volilne pravice, pa hočemo z agitacijo pomagati kandidatom Slovenske kmečke Zveze do sijajnih zmag. V kratkem se bodo vršili tudi vojaški nabori v Št. Lenartu za tamošnji sodnji okraj. Mladeniči! Se li pomnite opomine in svarila, ki so nam jih duhovni g. voditelj na enem naših shodov podali na podlagi knjige o lepem vedenju. Vsaj mi člani ml. zveze se obnašajmo pri vojaških naborih dostojno tako, kakor zahteva olika. S tem bomo pokazali nasprotnikom in slabim tovarišem češ, glejte take značaje vzgajajo mladeniške zveze po Slovenskem Štajerju. K vsestranskemu delu v prid sebi, v čast veri, v blagor narodu in domovini, vabi vse dobromisleče mladeniče in jih srčno pozdravlja Višemir Sentjurski.

Sv. Vid pri Grobelnem. Letno poročilo o dekliskih zvezi. Z velikim veseljem prebiramo Naš Dom, ki nam prinaša toliko zanimivih poročil iz raznih krajev. Še z večjim zanimanjem ga prebiramo zdaj, ko smo si ustanovile deklisko zvezo. Iskreno se moremo zahvaliti veleč. g. Francu Sinkotu v Šmarju, ki so nam največ pripomogli k temu. Moje pero ne more popisati veselja, ki so nam ga napravili na dan ustanovnega shoda, to je bilo dne 27. nov. l. 1910. Takrat so nas navduševali, kako da moramo biti pogumne Slovenke. Drugod imajo že izborne govornice; zakaj bi ne bilo pri nas kaj takega mogoče? To je že nekaj, ako si katera upa javno nastopiti pred ljudmi, kakor smo to lani videle v Št. Jurju. Akoravno nima dekle druge koristi od zveze, ima vsaj to, da pusti na stran vse drugo, ples, potrato časa i. t. d. Članice dekliske zveze so ob enem tudi udje Bralnega društva. Pristopilo je od začetka 36 deklet. V odbor so bile izvoljene: Sojner Ana, predsednica, Arzenšek Ana, namestnica, Novak Ana, blagajničarka, Žogan Marija, knjižničarka, Arzenšek Cecilija, tajnica. Dne 8. dec. l. 1910 se je vršil prvi dekliski shod. Imela je Sojner Ana pozdravni nagovor, Arzenšek Ana podučni govor. Deklamirala je Arzenšek Cecilija: Ujetege ptiča tožbo, Lisec Cecilija pa: na semnji. Že pri ustanovnem shodu meseca nov. so se izrekle želje, da se priredi zopet kakšna igra po dolgem času. Želja so se nam izpolnile, na praznik Sv. treh kraljev in prihodnjo nedeljo sta se uprizorili v šolskih prostorih igri: »Čašica kave« in »Pri gospodih«, ki sta se izborno obnesli. Drugi shod se je vršil dne 22. prosinca l. 1910. Novak Ana je govorila o redu in snagi. Gajšek Marija je svarila dekleta, naj ne hodijo nepremišljeno v

mesta si iskat služb, kjer jih čaka toliko nevarnosti. Golež Marija je deklamirala Deklisko budnico, Plevnik Marija pa Gregorčičev pesem Soči. Ker je Arzenšek Cecilija odstopila od dekliske zveze, se je izvolila za tajnico Terezija Zidar. Četrti shod je bil dne 19. febr. l. 1911. Sojner Ana je imela pozdravni nagovor. Opominjala nas je, da se nam dekletom spodobi, da smo tihe in skromne, zraven pa navdušene za dobro stvar, in ničesar se ne smemo bati, če tudi bi nas naši sovražniki zaničevali. Poštena mladenka mora skrbeti za svojo čast in to lahko storimo v naši zvezi, če vedno stanovitno ostanemo. Ana Arzenšek je deklamirala Slovenkam, in nas je opominjala, da se ne smemo sramovati materinega jezika. Roza Novak je govorila o razveseljanju. Sojner Urša je deklamirala Pozdrav, Zidar Treza pa šaljivo pesem Senica. Poprej ko smo se razšle, zapel je še naš pevski zbor dekliske zveze mnogo lepih in mičnih pesmi. S svojim lepim petjem so nas zelo razveselile; zato se imamo posebno zahvaliti našemu veleč. g. Francu Rampretu. Akoravno imamo dosti drugih skrbi, pa se vendar toliko potrudijo, da naše pevke take navdušujejo. Peti shod se je vršil dne 26. marca l. 1911. Povalej Kristina nas je opozarjala, kako da moramo skrbeti za snago pri mlajših bratih in sestricah, da ne bodo hodili umazani okrog. Žogan Marija je imela nagovor: Oblačilo nedolžnosti. Kako moramo mladenke varovati to obleko, da je ne zamažemo. Da, oblačilo je drago, kolikor več pa stane sveta nedolžnost. Lisec Ana je deklamirala: Znamenje, spisal Gregorčič. Za petlo se je tudi več mičnih pesmi, in potem se je veselo zaključil shod.

Sv. Peter pri Mariboru. (Izlet mariborskih Orlov.) Za cilj svojega majniškega izleta dne 7. majnika so si izvolili mariborski Orli letos našo cerkvico Matere Božje na Gori. Ko so izvedeli, da bo ravno to nedeljo, kakor vsako prvo nedeljo v mesecu po Velikonoči, pozno sv. opravilo na Gori, so sklenili, da pridejo do 1/3 10 uri na Goro. Med slovesnim trjančenjem so korakali — žal, zaradi slabega vremena, brez uniforme — v cerkev, se tam udeležili službe božje in kot čistilo presv. Srca Jezusovega, pristopili z n. Sinu mladenčji skupnemu sv. obhajilu med s. nrašo. Naši župljani, stari in mladi, so jih bili prav veseli, ker se jih še radi in živo spominjajo zaradi njihovega lepega nastopa in čestitke naga obnašanja na naši lanski veselici in na primiciji č. g. Marka Kranjc. Obed sta jim pripravila blagi gospod in gospa Lorber, ki sta zopet pokazala s tem svojo dobrotljivo in smilečno srce, ki je obče znano. Prišli so potem skupno k večernicam in se istotako vdeležili zborovanja in predavanja, ki ga je pripravilo naše cerkveno društvo za olepševanje cerkve. Po jako podučljivem, za mladino važnem predavanju vč. g. dr. Kovačiča iz Maribora jih je pozdravil in nagovoril predsednik cerkvenega društva, in jih zahvalil za prijeteljstvo in naklonjenost, katero kažejo peterčanom, in za lep izgled naši mladini, ki

so ga dali danes pri sv. maši in s celim svojim res vitežkim, vsem prikupljivim nastopom ter želi, da bi ravno v tem smislu še mariborski Orli delovali zanaprej za našo mladino, ki je zaradi bližine mesta v največji nevarnosti npravne pogube. Radi so obljubili Orli svojo pomoč, če je treba vsako nedeljo. Živel! Orli! Na zdar!

V spomin na ta dan pa naj zapišem našim Orlom na mesto v njih v spominsko knjigo v »Naš Dom« sledeče, kar sem bral o orlu v neki stari knjigi.

»Orel je podoba Boga samega. Zakaj? Mar zato, ker je kraljica ptic? Ali zato ker jako dolgo živi in je jako rodovita? Mar-li zato, ker je tudi podoba solnca, v katerega lahko zre z mirnim, netrepetajočim očesom? Ne, ampak posebno zato, ker čuva s posebno ljubeznijo svoje mlade, ker gnjezdi v nedostopnih višinah, da mu gad ne pokonča zaroda in ker deva v gnjezdo svoje ametist — čudovit kamen, — kamen treznosti, ki preмага vsak strup«. Dragi Orli! V teh besedah je začrtan Vaš program. Dajte si jih razložiti pri prihodnjem predavanju, ker tukaj ni prostora. Bodite tedaj pravi Orli!

Zreče. Družba Marijina je na cvetnico imela shod za mesec april. V cerkvi so nam pr. č. gospod duh. voditelj razlagali dogodke velikega tjedna s posebnim ozirom na mladino. Po večernicah se je pa deklisliki oddelek Družbe zbral v navadnem zborovališču. Tu je Anica Kračun ocenjevala pomladno jutro. Njena sestra Pavlica je omenjala blagoslov cvetne nedelje. Druga sestra Francika se je v

deklamaciji opisavala kot vesela pevka. Marčič Antonija govori o škodljivem vplivu alkohola za zdravje. Klančnik Francika vzpodbuja za branje dobrih spisov in priporoča večkratno sv. obhajilo. V petek pred cvetnico obhajali smo spomin na »sedem žalostij« Device Marije. In v pogledu na to okoliščino so o predmetu obravnavale: Crešnar Trezika, Leskovar Zefika, Klančnik Katica, Kotnik Micika, Lamut Barbika, Komperšek Ana. Za sklep sta nam pa tovarišici Nemčič Anica in Golčar Julika v ganljivem dvogovoru razlagali Sardinkovo »Samostansko lilijo.« Družbenica.

Sv. Križ tik Slatine. Dan 9. aprila je bil za nas mladino zelo vesel dan, ki nam bo ostal vedno v spominu. V. č. g. misijonarji iz Celja so nam namreč ob sklepu misijona blagoslovili novi zastavi obeh Marijinih družb. Zastavi sta krasni, in s ponosom so prvič ta dan otroci Marijini z znaki M. dr. na prsih, stopali za njima v slovesni procesiji. Kaj takega še nismo doživeli, in gotovo je bila tudi Marija vesela, videč toliko svojih otrok se zbirati okoli njene zastave. Želja vseh faranov je bila, naj dobri Bog našemu zaslužnemu nadžupniku, v. č. g. Fr. Korošču stoterno povrne, da nam s tako požrtvovalnostjo skrbijo za časno in večno srečo. V sv. misijonu, ki je trajal od 1. do 9. aprila smo se dušno poživili in okrepili, sedaj pa pogumno za zastavo Marijino v boj zoper sovražnike, ki posebno mladini preté od vseh strani. Zaupno se oziramo na njo, in ne strašimo se zabavljanja.

Saj ni se mu nikogar bati,
komu je Marija mati.

Govorniške vaje.

Vzgojumo se! Vzgojumo se! ta klic nam doni od vseh strani na ušesa. Ali nimamo dovolj vzgoje? Ali ne napredujemo? se bo vprašal marsikateri. Toda če kaj premislimo in pogledamo v svoje znotranje življenje, nam takoj kliče od vseh strani: »ne«. Sedaj pa malo premislimo, v čem smo zanemarili svojo vzgojo, da lahko to izpopolnimo.

Glavna stvar je, da se učimo. A kaj se bomo učili? pisati, čitati, to mislim, da vsak zna. Treba se je učiti razločevati dobro od hudega. Kdor tega ne zna, ta lahko zabrede v velike nevarnosti. To pa lahko vsak najde v knjigah. Zato radi prebirajmo tudi razen pripovednih še bolj poučne krščanske knjige, ki so in bodo vedno naše dobre učiteljice. Učimo se poleg gospodarskih, še tudi važnejša narodna vprašanja. Dober nauk obrnimo vselej v svojo korist. Lastnosti dobrega človeka obračajmo na sebe in ga v njih skušajmo posnemati! Če si v društvu, zvesto izpolnjuj njegova pravila. S svojim obnašanjem ne delaj društvu sramote, ker potem ljudje izgube vanj zaupanje. Ne bodimo drugim v pohujšanje, ampak dajajmo drugim le dober zgled. Nasproti žalitvam bodimo ravnodušni. Zaničevanje, ki ga morebiti prestanemo od hudobnih ljudi, mirno prenašajmo. Ne jezimo se nad drugimi, ako so nas razžalili, ampak vsakemu

mirno odpustimo. Maščevanja s pretepi in uboji se poslužujejo le podivjanci. Sploh pa posnemajmo krotkosti svojega Zveličarja. Ogiblremo se alkohola kakor gada. Znale so vsakemu njegove posledice. Torej ne bodimo svoji in svojega naroda grobokopi. Naša skrb bodi, da se vsaj deloma popravi, kar se je dosedaj zanemarjalo.

Širimo z vso vsmo le dobro časopisje ne le med svojimi pristaši, ampak tudi med ljudmi, ki niso našega mišljenja ali pa so še sploh nevedni, ker ravno med takimi zanjemo večji uspeh, nego med našimi, ki so za dobro stvar že itak pridobljeni. Obrnimo sedaj svoja mlada leta v dobro, ker le enkrat je mladost in le enkrat imamo svoje mladostne moči, s katerimi si lahko svet pridobimo. Hitimo torej na delo, ker dela je veliko in lep sad se nam obeta.

Radoslav iz Prekije.

Čas mladosti. Cenjeni zborovalci. Najlepši čas našega življenja na tem svetu je pač ljuba mladost. Kdo na svetu je, ki bi se še v poznejših letih, dá v pozni starosti, z veseljem in z nekimi posebno blagodejnimi čustvi, ne spominjal svojih mladih let. Koliko lepih načrtov, koliko visokih ciljev gleda pred seboj mlado srce, — s koliko ljubeznijo in s kako močnim hrepenjem, pa tudi trdnim zaupanjem stopa mladina v svet! — In vendar —

— kolikor razočaranje mnogokrat! Lepim, idealnim mladostnim letam sledi bridkosti in trpljenja polno življenje! Odkod to? — Ne rečem, da bi se tupatam razmere ne zapletle in ne ob.nile tako, da se nam brez vse naše krivde na našo pot kar naenkrat navali ostrega kamenja in bodečega trnja, iz katerega ne vemo ne kako, ne kam, — vendar smelo trd m, da si največkrat v mladosti sami pripravimo kelih grenkosti in trpljenja, ki ga moramo pozneje piti in morda izpiti do dna. Kar človek seje, to žanje. In vedno še je resničen stari slovenski pregovor: Vsak je svoje sreče kovač. Le žal, da v mladosti vse premalo mislimo na to resnico, in tudi pozneje, če se nam slabo godi, kaj radi iščemo vzroke drugod, le sami v sebi ne. — V mladih letih polaga človek temelj poznejšemu življenju, — in če je temelj slab, kako moreš nanj postaviti trdno, mogočno stavbo?

Ne da se nadalje utajiti, da stavi vsak čas posebne zahteve do ljudi. Zgodovina nam priča, da so bili časi, ko je edino kaj veljaj mogočni, bogati, vsi drugi so bili trpini. Zopet drugje je mogel izhajati in priti do veljave oni, ki je bil dovolj zvit, premeten, ali oni, ki se je dovolj razumel na kupčijo in razne špekulacije. Ni pa manjkalo tudi časov, ko je kaj veljal samo oni, v katerega žilah se je pretakala »modra kri«, torej razni plemenitaši, baroni, grofi i. t. d. Taki časi so hvala Bogu minili. Dasi še vedno mnogo velja, kdor kaj ima, vendar dandanes še več velja, kdor kaj zna! Kdor s poznim očesom zasleduje, kako se suče svet, in komur je kaj na tem, da ga ne zasmehujejo drugi kot starokopitneza in nevedneža, ta se mora dandanes učiti da kaj zna, mora mnogo in pazljivo čitati, mora se vdeleževati raznih predavanj, shodov, zborovanj i. t. d., z eno besedo, mora skrbeti za svojo izobrazbo! To je dolžnost vsakega pametnega človeka; in kdor to dolžnost zanemara, on je suha veja na drevesu človeške družbe, on je ovira in napotek drugim ter tako greši proti sebi in svojemu bližjemu.

In ta splošna pravila ne veljajo le za moške, ampak tudi za nas ženske. Tudi me imamo od Stvarnika podeljeno na tem svetu važno in imenitno nalogo, ki pa jo moremo povoljno izpolnjevati le tedaj, če gremo tudi me s časom naprej! Deklica mora v svoji

mladosti spoznavati vse pripomočke in rabiti vsa sredstva, da postane kdaj vrla gospodinja, požrtvovalna, krepostna žena. Česar se Tonček vadi ni, tega Anton znal ne bo. Kakó naj bo iz deklice kdaj trdnoverna, požrtvovalna mati, ki je ponos vsakega naroda, ako je bila v mladosti razuzdana, vajena le plesa in zapravlivosti! Kako naj postane iz mladenke delavna žena, potrpežljiva, olikana in blaga soproga, ako se je v mladosti pečala le z lišpom, po hajkovanjem in grešnim življenjem. Narod je blag in mogočen, ki ima nepokvarjeno blago ženstvo!

|| Cenjene tovarišice! Me vse bi radi bile kedaj same srečne, radi bi pa tudi osrečevale druge, bile v veselje in tolažbo nele svojim dragim starišem, ampak tudi svojemu stiskalnemu narodu. Da bomo to, treba se nam je v mladosti dobro pripravljati. Prvi pogoj je, da svojo mladost preživimo v nedolžnost in poštenosti, kajti:

Nedolžnost le Slovenki da veljavo,
Poštenost ji pripravi večno slavo:
Kdor pot čednosti svete zapusti,
Slovenskega imena vreden ni.

Nadalje nam je treba, da si v mladosti blažimo srce, da spoznavamo svet in njegovo prekanjenost, da se v nemamo za vse dobro in sveto, da vzgajamo v sebi pravo ljubezen do Boga in domovine, da se vadimo za mladih dni v potrpežljivosti in zatajevanju, kajti brez tega ni one svete matere požrtvovalnosti, ki je tako nujno potrebuje vsak narod.

Vsega tega pa si dekle ne more pridobiti kar sama, treba ji je primerneга stika z drugimi, ki imajo iste cilje, treba ji je društva. Naše izobraževalno društvo ima blag namen, probujati tudi dekleta v tem smislu, ter jih v nemati za vse dobro in potrebno. Zato pa dekleta, tovarišice drage, k nam, v naše društvo, da bomo skupno odvracale druga drugo od neštevilnih nevarnosti, ki preté naši mladosti, da pa se bomo tudi skupno v nemale za lepo krščansko življenje ter za pravo požrtvovalno ljubezen do Boga in naše drage slovenske domovine.

Zato navdušeno naprej,
Slovenke drage v tej krajini,
Poprimimo se dela vse,
V čast Bogu, v slavo domovini!

Poštni predalček.

Opetovano je že uredništvo dobil kak spis ali dopis s vprašanjem, koliko bo to »koštalo«, če spis pride v »Naš Dom«. No, tisti, katerih spisi so že zagledali beli dan v »N. D.«, vedo, kako je s to rečjo. Mnogi pa še ne vedo, torej moramo to enkrat za vselej pojasniti. Vedite torej: če pišete v katerikoli list in če urednik spozna spis za dober, se tiska, ne da bi pisatelj moral za to kaj plačati. Nasprotno: veliki in premožni listi celo dajejo nagrade tistim, ki pišejo večje spise, temeljite, zanimive in učene. Pač pa moraš plačati listu, če daš v listu kaj

oznaniti, n. pr. da imaš njivo ali hišo na prodaj. Tako oznanilo pride med »insertere«. Inserter pride od latinske besede inserere, kar pomeni vplesti, vtakniti, torej oznanilo se vtakne v časnik in to se pravi inserirati ter se mora plačati. Poglej zadnje strani n. pr. Slovenskega Gospodarja, na prednji strani pa je z malimi črkami naznanjena cena. Toraj spisi v »N. D.« »koštajo« nič, veselje, ki ga ima pisatelj ali pisateljica s svojim spisom v listu, je torej po ceni, pač pa so inserati dragi.